

Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

Banu Atabay'ın lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi

MİSAFİR GİTMENİN ADABI

Ziyâretin iki âdâbı vardır: Biri ziyârete gitmekte, diğeri de yemek vermektir.

Herhangi bir mazeret olmaksızın, tam yemek vaktinde ziyarete gitmek doğru değildir. Böyle ziyâret men'edilmiştir. Bu hususta Nûr'u Kur'ân'da: «Ey imân edenler. Peygamberin evlerine yemeğe çağrılmaksızın girip de yemeğin pişmesini beklemeye kalkışmayın.» (33-Ahzâp: 53)

«Dâvet olunmadığı sofraya giden kimse, gitmekte fâsık olduğu gibi, yediği de haramdır.» Şayet yemek vaktini gözetmediği halde, gittiği yerde sofraya tesâdüf eden kimse buyur edilmedikçe sofraya oturmamalıdır. Yemeğe buyur dendiği zaman, onların vaziyetine bakar, gönülden arzu ederek yemeğe davet ediyorlarsa, oturur, nezâket kabilinden buyur ediyorlarsa bir mâzeret beyân ederek, oturmaz.

Acıkmış bir halde, sofraya vaktini gözetmeden, karnım doyurmak maksadıyla dostlarından birine gitmesinde beis yoktur. Resûl-i Ekrem (S.A.V.), Hz. Ebû Bekir (R.A.) ve Hz. ömer (R.A.) acıkmış olduklarından, yemek maksadı ile Ebû'l Haysem ve Ebû Eyyüb el-Ensârî'nin evlerine gitmişlerdir. Bu maksatla, bir din kardeşinin evine gitmek, yemek yedirme mükâfatını ihrâz etmesi bakımından, ona mânevi bir yardımdır. Bu, Selefin âdetidir. Avn bin Abdullah el-Mes'ûdî'nin üçyüz altmış dostu vardı. Seneyi bunlar ile devreder, her gün birine giderdi. Dostları onu biliyor ve onun için hazırlanıyorlardı. Ve bunu bir idâdet sayarlardı. Hattâ, gittiği evin sâhibini bulamazsa, sadâkatine inandığı ve memnun kalacağından emin olduğu için, yemeğinden yer, öyle çıkardı. Aç olan kimse, dostunun evinden izin almadan karnını doyurabilir. Zâten izinden gâye rızadır. İzin ise, zimnen mevcûddur. Çok kimseler sarâhaten müsaade ederler. Fakat gönülden razı değillerdir. Bu gibilerin yemeğini yemek mekruhtur.

Fakat müsaadesi alınamayan o gibi gâiblerin yemeğini yemek, mahbûb ve sevimlidir. Hattâ Resûl-i Ekrem Efendimiz, bir gün Berire'nin (Hz. Aişe'nin (R.A.) azadlısı olan bir kadındır) evine girdi. Berire de kendisine hediye edilmiş et yemeği verdi. Resûl-i Ekrem (S.A.V.) ondan yedi ve: «Hediye yerini buldu» diyerek oradan ayrıldı. Çünkü, Berire'nin bundan memnun kalacağını biliyordu. Binâenaleyh, kat'î olarak izin vereceğini bildiği kimsenin evine böyle müsaadesiz girmek caizdir. Aksi halde, kat'î surette müsâade almadan girilemez.

Muhammed bin Vâsi ve arkadaşları, izinsiz Hasan-ı Basri Hazretlerinin evine girer ve bulduklarını yerlerdi.

Hâsan-ı Basri Hazretleri, bu hâli gelip, gördüğünde; hoşuna giderek, memnun kalır ve «işte biz, böyle isteriz» derdi. Hasan-ı Basri Hazretleri bizzât kendisi de bâzı dostlarının dükkânlarından yiyecek maddelerinden birer tane alır yerlerdi. Hişâm, kendisine: «Yâ Ebâ Sa'id, sen ki, takva husûsunda çok titizsin. Bu yaptığın nedir?»

Deyince, Hasan-ı Basri Hazretleri: «Kur'andaki EKİL âyetini oku.» dedi. Hişâm: «Yahut sâdik dostlarınız» âyetini okuyunca, Hasan-ı Basri; «işte, dostun yemeği yenir» dedi. Hişâm: «Sâdik kimdir? diye sordu. Hasan-ı Basri Hazretleri: «Sâdik, canının meylettiği ve gönlünün kendisi ile huzur bulduğu kimsedir» dedi.

Bir cemaat Süfyan-ı Sevrî'nin evine gitti ve kendisini evde bulamadılar. Hemen kapıyı açıp, sofrayı kurarak yemeğe başladılar. Tam o esnâda Süfyan ı Sevrî de içeri girdi. «Yahu ne güzel yaptınız. Siz böyle yapmakla bana Selefin ahlâkını hatırlattınız. İşte onlar böyle yaparlardı.» dedi.

Bir cemaât, Tâbiin'den bir zâtı ziyârete gitti. Ne yazık ki, bu zâtın sofraya koyacak bir şeyi yoktu. Hemen komşusuna koştu, komşusunu evde bulamadı. Tencereye baktı. Yemek pişmiş, dolaba baktı, ekmek var.

Hemen aldığı gibi doğru misafirlerine getirdi. Hâne sâhibi bunu öğrenince, «Çok güzel yaptın. Onlar bir daha böyle uğrarlar, yine hiç çekinmeden aynı şeyi tekrarlayabilirsin.» dedi. İşte eve girmenin ve misafirlığe gitmenin âdâbı budur.